

Zpráva ze sledování vyhoštění

Z: Vazební věznice Praha-Ruzyně
Do: Moldavská republika
Druh sledování: trest vyhoštění
Vyhošťovaná osoba: pan A., nar. xxx 1982, st. přísl. Moldavská republika
Datum realizace: 23. srpna 2022
Datum vydání zprávy: 21. listopadu 2022
Sledování provedla: Mgr. Tereza Ciupková, Mgr. Tereza Žuffová-Kunčová

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

Obsah

Obsah.....	2
Úvodní informace	3
Právní rámec sledování vyhoštění a jeho cíl.....	3
Zpráva ze sledování vyhoštění.....	5
Informace o vyhošťované osobě	5
Průběh sledování vyhoštění	6
Shrnutí	8
Příprava a průběh realizace vyhoštění	9
1. Příprava vyhošťované osoby na vycestování	9

Úvodní informace

Právní rámec sledování vyhoštění a jeho cíl

Veřejný ochránce práv od roku 2011 sleduje zajištění cizinců a výkon správního vyhoštění, předání nebo průvozu zajištěných cizinců a výkon trestu vyhoštění cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trest odnětí svobody (dále jen „vyhoštění“ nebo „nucené navracení“).¹ Česká republika tak splnila povinnost zavést **účinný systém pro sledování nuceného navracení** podle takzvané návratové směrnice.²

Kromě toho ochránce již od roku 2006 **chrání lidi před špatným zacházením v různých zařízeních tím, že tato zařízení systematicky navštěvuje**.³ Plní tak úkoly národního preventivního mechanismu podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.⁴

Kombinace obou mechanismů zajišťuje účinnou preventivní ochranu práv cizinců a kontrolu zacházení s nimi při vyhošťování.

Cílem sledování vyhoštění je zajistit dodržování práv zajištěných, vyhošťovaných, předávaných a provázených cizinců (dále jen „vyhošťovaný cizinec“ nebo „vyhošťovaná osoba“), **zvyšovat standard zacházení s cizinci a posilovat ochranu zvláště zranitelných osob**, jimiž jsou nezletilí bez doprovodu, osoby se zdravotním postižením apod.

Ochránce je o každém vyhoštění informován s předstihem. Provedením sledování konkrétního vyhoštění pak pověřuji zaměstnance (právníky) Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen „Kancelář“).⁵ Policie České republiky jim při sledování vyhoštění poskytuje nezbytnou součinnost podle zákona o pobytu cizinců.⁶

Pověření zaměstnanci Kanceláře jsou zejména oprávněni:

- s vědomím vedoucího zařízení vstoupit do detenčního zařízení, kde se nachází vyhošťovaná osoba,
- klást otázky osobám podílejícím se na vyhoštění, zejména eskortujícím policistům a zaměstnancům Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra,
- hovořit s cizincem bez přítomnosti třetích osob a

1 Podle § 1 odst. 6 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Článek 8 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, ze dne 16. prosince 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

3 Na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

4 Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 78/2006 Sb. m. s. o přijetí Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

5 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

6 Podle § 21a odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv a § 178d odst. 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- nahlížet do dokumentace související s nuceným návratem, včetně zdravotnické.⁷

Základní lidská práva a svobody vyhošťovaných osob zaručuje Listina základních práv a svobod, řada mezinárodních úmluv, jimiž je Česká republika vázána (např. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod⁸), a také právo Evropské unie (např. Listina základních práv Evropské unie⁹, návratová směrnice apod.). Konkrétně stanoví práva a povinnosti vyhošťovaných osob právní předpisy upravující působnost subjektů, které se podílejí na vyhoštění. Jde zejména o Policii České republiky, které zákon svěřuje výkon vyhoštění cizince.¹⁰ Postup policie při eskortách vyhošťovaných cizinců upravuje závazný pokyn policejního prezidenta.¹¹

Při hodnocení zacházení s vyhošťovanými osobami ochránce vychází rovněž z judikatury Evropského soudu pro lidská práva,¹² standardů formulovaných Radou Evropy¹³, Evropskou pohraniční a pobřežní stráží (Frontex)¹⁴ nebo Evropským výborem pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT).¹⁵

7 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv a § 65 odst. 2 písm. m) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotnických službách), ve znění pozdějších předpisů.

8 Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších protokolů.

9 Listina základních práv a svobod Evropské unie podepsaná dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, Úřední věstník 2012/C 326/391.

10 Podle § 152 a § 163 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců; podle § 87 odst. 7 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

11 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159 ze dne 2. prosince 2009, o eskortách, střežení osob a policejních celách, ve znění pozdějších předpisů.

12 European Court of Human Rights. Fact sheet – Collective expulsions of aliens [online]. Strasbourg © European Court of Human Rights 2016 [cit. 2022-9-22]. Dostupné z http://www.echr.coe.int/Documents/FS_Collective_expulsions_ENG.pdf.

13 Council of Europe. Twenty Guidelines on Forced Return [online]. Strasbourg © Council of Europe 2005 [cit. 2022-09-22]. Dostupné z http://www.coe.int/t/dg3/migration/archives/Source/MalagaRegConf/20_Guidelines_Forced_Return_en.pdf.

14 European Border and Coast Guard. Code of Conduct for Return Operations and Return Interventions coordinated or organised by Frontex [online]. Warsaw © Frontex 2018 [cit. 2022-09-22]. Dostupné z https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/Code_of_Conduct/Code_of_Conduct_for_Return_Operations_and_Return_Interventions.pdf nebo European Border and Coast Guard. Code of Conduct for all Persons participating in Frontex activities [online]. Warsaw © Frontex 2019 [cit. 2022-09-22]. Dostupné z https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/Code_of_Conduct/Code_of_Conduct_applicable_to_all_persons_participating_in_Frontex_operational_activities.pdf.

15 European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman and Degrading Treatment or Punishment. CPT Standards [online]. Strasbourg © Council of Europe 2015 [cit. 2022-09-22]. Dostupné z <http://cpt.coe.int/en/documents/eng-standards.pdf>.

Zpráva ze sledování vyhoštění

Po každém sledování vyhoštění **sepíši zprávu**. Obsahuje má zjištění, hodnocení a většinou také **návrhy opatření k nápravě**. **Zprávu pošlu dotčeným orgánům a zařízením se žádostí o vyjádření.**¹⁶ Pečlivě se pak zabývám sděleními (vysvětleními), která mi zašlou.

Navržená **opatření k nápravě** se liší svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Pro snazší orientaci obsahuje zpráva na konci **přehled opatření**. Navrhuji také **termín provedení**.

- Bezodkladná opatření je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Není-li to možné, provedou se v nejkratší možné době. Za bezodkladná označuji opatření, která považuji za naléhavá a velmi důležitá, anebo opatření běžně snadno proveditelná.
- Opatření s delší lhůtou je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho měsíce, tří měsíců, šesti měsíců nebo jednoho roku.
- Opatření s průběžným plněním navrhuji tam, kde je třeba zavést určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že zařízení (oslovený orgán) opatření zavede co nejdříve a bude dbát na dodržování doporučené praxe.

Rád bych, aby oslovené orgány a zařízení ve vyjádření ke zprávě sdělily, že (1) opatření provedly a jak, nebo (2) kdy a jak opatření provedou, nebo (3) navrhly jiné vhodné opatření a termín.

Pokud budu vyjádření považovat za dostatečná, vyrozumím o tom oslovené orgány a zařízení. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je vysvětlení zjištěných pochybení, doložení opatření k nápravě či věrohodný příslib jejich provedení.

Pokud vyjádření nebudu považovat za dostatečná, vyrozumím o tom nadřízený úřad (vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.¹⁷

Po ukončení vzájemné komunikace **zveřejním anonymizovanou zprávu ze sledování vyhoštění** (s výjimkou jmen osob pověřených vedením zařízení) v databázi Evidence stanovisek ochránce (ESO).¹⁸

Informace o vyhošťované osobě

Vyhošťovanou osobou byl pan A., narozen xxx 1982, státní příslušnost Moldavská republika.

Cizinec byl dne 14. dubna 2022 na základě trestního příkazu¹⁹ uznán vinným pro přečin maření úředního rozhodnutí a vykázaní a pro přečin padělání a pozměnění veřejné listiny

¹⁶ Ustanovení § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

¹⁷ Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

¹⁸ Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z <https://eso.ochrance.cz>.

¹⁹ Trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 14. dubna 2022, č. j. 9 T 61/2022.

dle § 337 odst. 1 písm. b) a § 348 odst. 1 trestního zákoníku²⁰. Byl mu mj. uložen trest vyhoštění z území ČR v trvání 3 let. Cizinec byl dále na základě usnesení ze dne 14. dubna 2022 vzat do vyhošťovací vazby ve Vazební věznici Praha-Ruzyně (dále jen jako „věznice“).

Původní termín vyhoštění byl plánován na 12. května 2022. O tomto termínu byl cizinec informován dne 5. května 2022, písemně bylo poučení vyhotoveno v jazyce českém, rumunském a ruském. Vyhoštění ale bylo dne 10. května 2022 zrušeno z důvodu zdravotního stavu cizince (TBC plic). Cizinec byl o zrušení informován v jazyce rumunském a českém. Druhý termín vyhoštění byl naplánován na 23. srpna 2022. Cizinec byl den předem, tedy dne 22. srpna 2022, informován o tom, že bude vyhoštěn z České republiky. Cizinec byl informován pouze v českém a rumunském jazyce.

Průběh sledování vyhoštění

O realizaci trestu vyhoštění byli zaměstnanci Kanceláře informováni s dostatečným předstihem.²¹ Realizaci trestu vyhoštění provedli policisté Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, Oddělení doprovodu letadel (dále jen jako „policisté“), kteří vyhošťovaného cizince eskortovali z věznice na Letiště Václava Havla Praha. Cizinec letěl do Moldavska s přestupem v Polsku, a to bez letecké eskorty. Proto se pověřené zaměstnankyně Kanceláře účastnily pouze pozemní části výkonu vyhoštění z věznice na Letiště Václava Havla Praha.

Sledování vyhoštění provedly pověřené zaměstnankyně Kanceláře Mgr. Tereza Ciupková a Mgr. Tereza Žuffová-Kunčová. Dne 22. srpna 2022 předaly zaměstnankyně Kanceláře pověření ke sledování vyhoštění 1. zástupci ředitele věznice. Následně hovořily se sociální pracovnící, zdravotní sestrou a s vyhošťovaným cizincem. Dále pořídily kopie související spisové dokumentace. Během sledování trestu vyhoštění poskytli zaměstnanci věznice veškerou potřebnou součinnost, za což děkují.

Z rozhovoru se sociální pracovnící, zdravotní sestrou a cizincem vyplynuly následující informace. Cizinec byl informován o realizaci vyhoštění sociální pracovnící dne 22. srpna 2022. Záznam o poučení, který cizinec podepsal, byl vyhotoven v českém a rumunském jazyce.

Dne 22. srpna 2022 dopoledne podstoupil vyhošťovaný cizinec lékařskou prohlídku. Podle zdravotní dokumentace byl cizinec způsobilý k vyhoštění a schopen letecké přepravy.

Dne 23. srpna 2022 byly zaměstnankyně Kanceláře přítomny propuštění cizince z věznice. Eskortu provedli 3 policisté oblečení v civilu. Cizince poučili o průběhu eskorty z věznice na letiště a o jeho právech a povinnostech během realizace trestu vyhoštění. Následně provedli eskortující policisté osobní prohlídku cizince v místnosti k tomu určené a bez přítomnosti jiných osob. Během osobní prohlídky byly dveře místnosti pootevřené,

20 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

21 Oznámení o realizaci trestu vyhoštění ze dne 17. srpna 2022, č. j. CPR-12137-29/ČJ-2022-930311. Kanceláři veřejného ochránce práv bylo oznámení doručeno ten stejný den.

takže zaměstnankyně Kanceláře mohly poslouchat průběh prohlídky. Následně policisté a cizinec nastoupili do policejního vozu, kam ale nebyly zaměstnankyně Kanceláře vpущěny.

Na letišti sledovaly zaměstnankyně boarding cizince do letadla pouze z příslušného gatu. Během nástupu do letadla nebyly užity omezovací prostředky. Sledování vyhoštění bylo ukončeno poté, co se letadlo pohnulo ke vzletu.

Část realizace, kterou pověřené zaměstnankyně mohly sledovat, se eskortující policisté chovali k vyhošťovanému cizinci s respektem, při přebírání cizince ve věznici s cizincem komunikovali a nepoužívali donucovací prostředky. Zaměstnankyně Kanceláře nicméně nebyly vpущěny do eskortního vozidla, a část operace tak nemohly sledovat. Vyhošťovaný cizinec letěl do země původu sám, bez eskorty.

Shrnutí

V rámci sledování vyhoštění jsem se zabýval zejména tím, zda byla vyhošťovaná osoba připravena na realizaci trestu vyhoštění, zda měla dostatečné povědomí o úkonech spojených s vyhoštěním a zda mohla kontaktovat své rodinné příslušníky a blízké. Také jsem se věnoval průběhu pozemní části návratové operace a způsobu, jakým eskortující policisté zacházeli s vyhošťovanou osobou. Oceňuji vstřícný přístup eskortujících policistů k vyhošťovanému cizinci. Také hodnotím pozitivně součinnost ze strany zaměstnanců věznice.

Ve zprávě upozorňuji na jazykovou bariéru během informování cizince o jeho vyhoštění. **Informování cizince o realizaci trestu vyhoštění musí probíhat v jazyce, kterému vyhošťovaný cizinec skutečně rozumí.** Zaměstnanci věznice měli mylné informace o skutečných jazykových schopnostech vyhošťovaného cizince, jehož dorozumívacím jazykem byla ruština, nikoli rumunština. Z toho důvodu cizinci nebylo poskytnuto písemné poučení o vyhoštění a o eskortě v jazyce, kterému by rozuměl. Zaměstnanci věznice se domnívali, že cizinec rozumí pouze rumunsky, a uvedli, že vyvstaly problémy s tlumočením informací o datu vyhoštění do rumunského jazyka. Cizinec ale rozuměl pouze rusky. Tato informace o jazykové vybavenosti cizinci byla dohledatelná ve správním spisu cizince. Věznice tak z důvodu nezjištění jazykových možností neposkytla písemné vyhotovení poučení o vyhoštění v náležité jazykové mutaci. V důsledku nezjištění skutečných jazykových možností cizince mu následně v den vyhoštění nebylo předáno písemné vyhotovení poučení o eskortě v jazyce, kterému by rozuměl.

Dále kritizuji **nevpuštění zaměstnankyň Kanceláře do eskortního vozidla.** Odepření přítomnosti v eskortním vozidle zaměstnancům Kanceláře znemožňuje monitorovat celý průběh realizace vyhoštění, a plnit tak svůj mandát daný zákonem a mezinárodněprávními závazky. Při popisované návratové operaci mělo nevpuštění do eskortního vozidla zásadní dopad, neboť cizinec byl na letišti, resp. na letištní plochu k letadlu, převážen eskortním vozidlem, do kterého neměly zaměstnankyně Kanceláře přístup. Pověřené zaměstnankyně tak nemohly sledovat tu část vyhoštění, při níž byl cizinec doprovázen z věznice na palubu letadla.

Příprava a průběh realizace vyhoštění

1. Příprava vyhošťované osoby na vycestování

Příprava cizince na realizaci trestu vyhoštění je klíčovým aspektem průběhu nuceného návratu. Poskytuje cizinci možnost informovat o svém vycestování rodinné příslušníky a přátele, připravit se na opuštění území a zařídit si veškeré potřebné záležitosti. Právě komplexní a průběžná příprava umožní usnadnit návrat cizinci do země původu a jeho následnou reintegraci v zemi původu. Skutečnost, že se cizinec dozví o svém návratu v přiměřené lhůtě a v jazyce, kterému rozumí, je zásadním předpokladem důkladné přípravy na vyhoštění.²²

1.1 Jazyková bariéra

Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky²³ ukládá věznicím, aby komunikace a informační materiály týkající se přípravy trestu vyhoštění byly zásadně vedeny v jazyce, kterému odsouzený cizinec rozumí. V případě, že není ve schopnostech zaměstnanců se dorozumět s odsouzeným cizincem na dostatečné komunikační úrovni, věznice si zajistí tlumočnicka do jazyka, kterému odsouzený cizinec rozumí.

Ze spisové dokumentace bylo zjištěno, že po přijetí cizince do věznice byl s cizincem, jakožto nově přijatým vězněm, dne 15. dubna 2022 proveden rozhovor. Dle záznamu²⁴ byl rozhovor poznamenán výraznou jazykovou bariérou, neboť se cizinec domluví pouze rusky.

Dne 25. dubna 2022 byla provedena vstupní lékařská prohlídka. Dle zdravotního záznamu²⁵ se během vyšetření vyskytovala jazyková bariéra a domluva proběhla v ruštině.

Původní termín vyhoštění byl stanoven na 12. května 2022. O tomto termínu byl cizinec poučen dne 5. května 2022, písemně bylo poučení vyhotoveno v jazyce českém, rumunském a ruském.²⁶ V poučení byl čas odletu i příletu, číslo linky, konkrétní letiště příletu a maximální váha zavazadla. Tento termín vyhoštění však byl zrušen z důvodu prokázání přítomnosti infekčního onemocnění (TBC plic). O zrušení byl cizinec informován dne 11. května 2022, ale pouze v jazyce českém a rumunském.²⁷

22 Her Majesty's Inspectorate of Prisons For England and Wales. Expectations - Criteria for assessing the conditions for and treatment of immigration detainees [online]. London © Her Majesty's Inspectorate of Prisons for England and Wales 2012. Section 4: preparation for removal and release, bod 5: Detainees are helped to prepare for their release. [cit. 2022-09-22]. Dostupné z <http://www.justiceinspectorates.gov.uk/prisons/wp-content/uploads/sites/4/2014/02/immigration-expectations.pdf>.

23 Ustanovení § 13 odst. 2 Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 48/2017.

24 Záznam o rozhovoru s nově přijatým vězněm ze dne 15. dubna 2022, Příloha č. 3 k č. j. VS 7/021/001/2014_1/SEK/002.

25 Zdravotní záznam o provedení vstupní prohlídky ze dne 25. dubna 2022.

26 Záznam o pohovoru s vyhošťovaným cizincem ze dne 5. května 2022.

27 Záznam o pohovoru s vyhošťovaným cizincem ze dne 11. května 2022.

O novém termínu trestu vyhoštění vyrozumělo ŘSCP věznici dne 17. srpna 2022. Věznice cizince poučila den před výkonem, tedy dne 22. srpna 2022. O tomto termínu bylo sepsáno poučení v českém a rumunském jazyce.

Věznice má předávat policii informace v rozsahu nezbytném pro plnění úkonů policie,²⁸ což mohou být např. informace o cizinci a jeho zdravotním stavu. Dne 23. srpna 2022 byl cizinec eskortujícími policisty poučen o svých právech a povinnostech během eskorty v českém jazyce a byl mu předán rumunský překlad poučení, který cizinec podepsal.²⁹ Mylné zjištění věznice o jazykových schopnostech cizince a následné předání těchto informací policii tak zřejmě vedlo ke zvolení nevhodného překladu ze strany policistů.

Z rozhovoru s personálem vyplynulo, že mezi cizincem a zaměstnanci věznice byla výrazná jazyková bariéra. Někteří ze zaměstnanců se domnívali, že cizinec hovoří pouze rumunsky, **přestože v jeho osobním spisu byla informace o tom, že hovoří pouze rusky, uvedena.** Dorozumívání s cizincem tak probíhalo převážně neverbálně.

Zaměstnankyně Kanceláře se s cizincem dorozumívaly převážně pomocí dotazníku v ruštině, kterému cizinec rozuměl, v omezené míře pak verbálně v českém a ruském jazyce. Během rozhovoru uvedl, že písemnému vyhotovení poučení o vyhoštění v rumunštině nerozuměl, neboť tento jazyk neovládá.

Příprava cizince a sdělování informací ohledně plánované realizace vyhoštění by mělo probíhat vždy v jazyce, kterému cizinec rozumí. Pokud je informování cizince ztíženo nepřekonatelnou jazykovou bariérou, je nezbytné zajistit tlumočníka. Zde by navíc zajištění ruského překladu poučení nebylo pro věznici nijak náročné, neboť je mi známo, že věznice disponuje ruským překladem poučení o vyhoštění. Není možné jazykovou vybavenost cizince pouze předpokládat na základě jeho státního občanství. Naopak je nezbytné aktivně zjišťovat skutečné jazykové možnosti konkrétního cizince a tyto informace následně předat dalším zúčastněným složkám Policie ČR.

Doporučení pro věznici:

- 1) Zjišťovat skutečné jazykové možnosti cizinců a tomu uzpůsobit jejich poučení. V případě potřeby využívat služby profesionálního tlumočníka.**

1.2 Přítomnost zaměstnankyně Kanceláře v eskortním vozidle

Podle § 21a zákona o veřejném ochránci práv policie informuje veřejného ochránce práv s dostatečným předstihem o výkonu trestu vyhoštění a poskytuje pověřenému zaměstnanci nezbytnou součinnost. Policii je stanovena povinnost ochránci poskytnout takovou součinnost, aby se mohl pověřený zaměstnanec Kanceláře nuceného návratu fakticky zúčastnit.

Opční protokol k Úmluvě proti mučení zaručuje zaměstnancům vykonávajícím dohled přístup do všech míst, kde se nacházejí lidé omezení na osobní svobodě. Takovým místem je i eskortní vozidlo, které slouží k převozu vyhošťovaných cizinců. Zaměstnanci Kanceláře

28 Čl. 2 odst. 1 Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 34/2013.

29 Poučení eskortované osoby, příloha k č. j. CPR-27167/ČJ-2022-930020-VVR.

tedy nejenže plní mandát daný zákonem o veřejném ochránci práv a tzv. návratovou směrnicí, ale současně také realizují povinnosti vyplývající z mezinárodního práva.

Pověřené zaměstnankyně Kanceláře při sledování vyhoštění nebyly vpuštěny do eskortního vozidla – ani při cestě ze zařízení na Letiště Václava Havla Praha, ani při přemístění v rámci letiště z Terminálu 1 na letištní plochu.³⁰ Vedoucí eskorty žádost o vpuštění do eskortního vozidla odmítl s vysvětlením, že se jedná o služební dopravní prostředek. Závazný pokyn policejního prezidenta však předpokládá, že kromě eskortovaných osob se může eskorty účastnit i tzv. jiná osoba zúčastněná při eskortě.³¹ Takovou jinou osobou může být i pověřený zaměstnanec nezávislé monitorující instituce.

Vzhledem k tomu, že zaměstnankyním Kanceláře nebyla přítomnost v eskortním vozidle umožněna, podstatná část návratové operace nebyla zmonitorována.

Upozorňuji na skutečnost, že Policie České republiky dlouhodobě a soustavně neposkytuje potřebnou součinnost zaměstnancům Kanceláře a neumožňuje jim paušálně přepravu v eskortním vozidle spolu s vyhošťovanými osobami. Tím znemožňuje zaměstnancům Kanceláře plně vykonávat mandát, který jim byl svěřen.

Česká republika tak dlouhodobě nezajišťuje řádnou implementaci tzv. návratové směrnice, když zaměstnanci Kanceláře není umožněno monitorovat značnou část návratové operace. Tento závěr potvrdila i Rada Evropské unie při tzv. schengenském hodnocení k řešení nedostatků zjištěných v roce 2019 o tom, jak Česká republika uplatňuje schengenské acquis v oblasti navracení.³²

30 Pověřené zaměstnankyně Kanceláře přitom disponují povolením vydaným Letiště Praha, a. s., pro pohyb na letištní ploše, avšak samy se osobně po této ploše pohybovat nemohou.

31 Čl. 3 odst. 1 písm. a) Závazného pokynu policejního prezidenta č. 159 ze dne 2. prosince 2009, o eskortách, střežení osob a policejních celách, ve znění pozdějších předpisů.

32 Rada Evropské unie. Prováděcí rozhodnutí Rady, kterým se stanoví doporučení týkající se řešení nedostatků zjištěných v roce 2019 při hodnocení toho, jak Česká republika uplatňuje schengenské acquis v oblasti navracení, 8995/20, 2020, doporučení č. 10.